

Nationella riktlinjer för fodertransporter

Bakgrund

Förordningen om foderhygien EG 183/2005 definierar i princip alla som tillverkar, lagrar eller transporterar foder, och de som utfodrar livsmedelsproducerande djur, som foderföretagare. I förordningen rekommenderas medlemsstaterna utforma nationella riktlinjer för god praxis inom fodersektorn. Dessa riktlinjer för transport av foder och foderråvaror har utformats gemensamt av Svenska Lantmännen, Svenska Foder, Föreningen Foder och Spannmål, Föreningen Veterinär Foderråvarukontroll (VFK) och Sveriges Åkeriföretag och ska ses som ett hjälpmedel för transportföretag att uppfylla kraven i förordningen.

Krav på företaget

Företag som utför transporttjänster skall vara registrerade hos Jordbruksverket, känna till kraven i förordningen, utarbeta rutiner enligt dessa riktlinjer för att säkerställa att kraven uppfylls, kontrollera att transporttjänsterna utförs enligt de upprättade rutinerna samt åtgärda påvisade brister. Företagens fordon skall vara lämpliga för transport av foder och foderråvaror och underhållas så att deras standard bibehålls.

Fordon och dokumentation skall vara tillgängliga för inspektion från kunder och myndigheter.

Dokumentation

Alla transporter som utförs med fordon som också används för transport av foder eller foderråvaror skall journalföras. Lagstiftningen kräver att varje leverans av foder ska kunna spåras. För fodertransporter gäller därför att vad som transporterats, när transporten utförts, varifrån och till vem skall journalföras. I samband med fodertransporter ska utförda kontroller av lastutrymmets kondition och genomförd rengöring journalföras och kvitteras. Dokumentation av de tre senaste transportererna skall kunna visas upp vid inspektion av fordonet i samband med transport av foder. Journaler skall sparas i 3 år. Ett exempel på en rengöringsjournal återfinns i bilaga 2.

Produktkategorier

Transportören måste känna till vilka rengöringskrav som gäller efter transport av olika material. Produktkategorierna och kraven på rengöring beskrivs i bilaga 1. Transport av foder eller foderråvaror med fordon som tidigare använts för transport av produkter i kategorin Högriskmaterial får endast ske enligt speciella rutiner.

Kontroller

Före lastning av foder eller foderråvaror skall lastutrymmet alltid kontrolleras och/eller rengöras. Kraven på rengöring varierar beroende på vad som transporterats.

Definition av rengöring

Torr rengöring: Synliga foderrester avlägsnas med skrapa/sop/borste/tryckluft.

Våt rengöring: Rengöring med högtryckstvätt och helst varmt vatten. Vid behov används rengöringsmedel.

Desinfektion: Behandling med lämpligt desinfektionsmedel enligt anvisningarna för respektive preparat.

Avvikelse rapportering

Transportören skall ha rutiner för omgående rapportering av alla förhållanden i samband med transporten som kan ha betydelse för foderprodukternas hygien eller säkerhet till transportköparen.

Produktkategorier och krav före transport av foder eller foderråvaror

Listan innehåller exempel på produkter i olika kategorier. Vid transport av andra produkter ska köparen av transporttjänsten ge vägledning.

Materialkategorier	Krav	Rengöringskrav före bulktransport
1. Högriskmaterial¹ Ex. döda djur, stallgödsel, döda djur, slaktavfall, köttmjöl, kemikalier märkta med farosymbol, avlopps-slam, obehandlat hushålls- och matavfall, mm.	Får inte transporteras	Transport av foder eller foderråvaror får normalt ej ske med fordon som dessförinnan använts för transport av material i kategori 1.
2. Material som medför smittrisk. Ex. råvaror och produkter med konstaterad smitta.	Desinfektion	Synliga rester avlägsnas först med torr eller våt rengöring. Därefter desinfekteras lastutrymmet.
3. Material som kan innebära kemiska eller fysikaliska risker. Ex. vägsalt, glaskross, koks, cement, osläckt kalk, syror, lut, oljor och fett för annan användning än foder mm.	Våt rengöring	Våt rengöring. När lukt eller rester finns kvar används rengöringsmedel.
4. Foderprodukter och neutrala material som inte anses innebära specifika risker. Ex. foder och foderråvaror, livsmedel, salt, grus, torv, mineralgödsel, bark, flis mm.	Kontroll och vid behov rengöring	Synliga rester avlägsnas med torr rengöring. Våt rengöring med eller utan rengöringsmedel vid behov. Efter transport av foder med läkemedel, koccidiostatika eller fiskmjöl krävs alltid rengöring.

¹ Förbudet mot transport av material i kategori 1 är inte permanent. Fodertransporter kan ske efter särskilt anpassad rengöring, baserad på riskanalys, och inspektion samt information till transportköparen.

